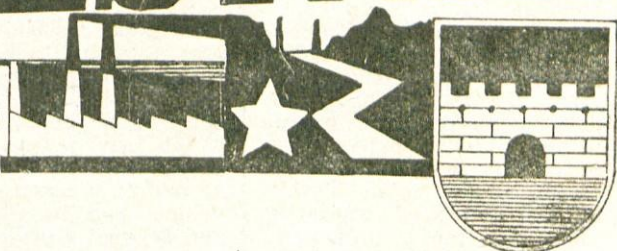

TRŽIŠKI VESTNIK

LETO IV.

Tržič, 15. oktobra 1955

Št. 16

Občinski ljudski odbor je začel z delom

Z dobrim sodelovanjem svetov bo lahko izvrševal svoje naloge

Novoizvoljeni sveti pri občinskem ljudskem odboru so na svojih prvih sejah obravnavali v glavnem naloge in pristojnosti svetov, katere jim postavlja oziroma katere so dolžni izpolnjevati po Zakonu o pristojnosti okrajnih in občinskih ljudskih odborov.

Tako sta Svet za gospodarstvo in Svet za komunalne zadeve na svoji prvi skupni seji sprejela sklep, da se bo Svet za gospodarstvo bavil s celotno problematiko gospodarstva v občini, dočim naj bi Svet za komunalne zadeve reševal komunalno problematiko, ki v Tržiču ni majhna.

Naloge, ki so postavljene pred Svet za gospodarstvo, bo po mnenju sveta lahko rešiti le na ta način, da bodo pri tem sodelovali vsi občani, predvsem pa naša industrijska podjetja in ostale gospodarske organizacije.

Svet za komunalne zadeve je razpravljal o problemih komunalnih naprav, ki težijo Tržičane že več let in niso bile do sedaj uresničene iz razloga, ker je bilo vsako leto več bolj nujnih potreb na področju stanovanjske politike in drugod. Med drugim si je Svet za komunalne zadeve zadal nalogo, da bo v glavnem reševal že začeta in začrtana dela, katerih ni malo. Odvisno je to samo od razpoložljivih finančnih - investicijskih sredstev, ki bodo temu Svetu dana na razpolago v letu 1956 in naj bi bila predvidena v družbenem planu in proračunu občinskega ljudskega odbora za leto 1956.

Svet za prosveto je na svojih sejah poudaril predvsem nujnost povezave naših društev in ostalih prosvetnih organizacij, tako da bi bilo delo sveta tesno povezano z njihovim in da bi svet koordiniral celotno prosvetno in kulturno izživljanje naših občanov. V zvezi s tem je bil med drugim tudi sprejet sklep, da bo svet posvetil več izobraževalnega dela naši kmečki mladini; leto naj bi pospeševale tudi naše kmetijske zadruge na vasi, ki bi s strokovnimi predavanji in tečajji nudile kmečki mladini možn. usposabljanja na tem polju. Pravtako smatra Svet za prosveto in ljudsko kulturo za potrebno, da pospeši delo društev, od katerih so nekatera že zelo uspešna, ostalim pa je treba nuditi pomoč pri njihovem nadaljnjem delu.

Svet za šolstvo se je do sedaj prvenstveno bavil s problematiko kadra na šolah. Pri

tem svetu obstoji tudi komisija za štipendije, ki ni imela lahke naloge v tem, da bi zadovoljila vse prošilce, ki so vložili prošnje za dodelitev štipendij. Pri priznanju štipendij se je komisija držala izključno zakonitih predpisov (Zakon o štipendijah), ki določajo, kdo je upravičen do prejemanja štipendije.

Svet za socialno skrbstvo in svet za ljudsko zdravstvo, sta se na svoji prvi skupni seji pogovorila o pristojnosti obeh svetov. Na svojih prvih sejah pa sta razpravljala že vsak o svojih problemih. Svet za socialno skrbstvo je razpravljal predvsem o socialnih podporah in o ostalih vzdrževancih, ter je med drugim po svoji komisiji za socialne podpore določil podpore socialno ogroženim in podpore partizanskim

sirotam, ki ne prejemajo več štipendij Zveze borcev.

Svet za ljudsko zdravstvo je razpravljal predvsem o tem, kako izboljšati zdravstveno službo in zagotoviti čim hitrejšo zdravstveno pomoč, najsibo to v splošni ambulanti ali v zobni ambulanti.

Svet za splošno upravo pri občinskem ljudskem odboru pa se je seznanil z nalogami in delom sveta, ki spadajo v njegovo področje in po svojih uslužbencih rešuje tudi že tekoče probleme.

Z resnim delom in resnim sodelovanjem svetov (vseh članov sveta) bo občinski ljudski odbor v Tržiču mnogo lažje izvrševal svoje naloge kakor do sedaj. Dana je vsa možnost za sodelovanje v upravljanju naše občine.

Francoski tovariši o svojem obisku pri nas

V 13. številki »Tržiškega vestnika« smo poročali o obisku bivših francoskih internirancev v taborišču pod Ljubeljem in po drugih taboriščih, ki so obiskali Tržič in priredili spominsko svečanost pri spomeniku žrtvam nacističnega terorja pod Ljubeljem. O tem obisku bremo v zadnji številki njihovega glasila Le Déporté poročilo, polno lepih vtisov iz naših krajev in tople zahvale našim funkcionarjem za pristrčen sprejem. Poročilo se v slovenskem prevodu glasi:

Potovanje na Ljubelj se je izvršilo v času od 9. do 13. preteklega julija. Udeleženci tega potovanja so polni spominov na krasote krajev, v katerih so bili sprejeti z vso toplino in s tisto ganljivo pristrčnostjo, ki se ob vsaki priliki izkazuje do Francije.

Že ob prihodu na postajo Kranj smo bili pozdravljeni po delegaciji, ki so jo predstavljali: predsednik ZB Franc Jagodic, zastopnik predsednika občine Tržič, partizanka Miškec Stefi, goreča zaveznica deportirancev v letih 1943-1945 in jugoslovanski delavec Ležaja Bare, zaposlen 16 let v tovarnah Peugeot, ki je bil za tolmača. Naša skupina je bila gost Zveze, ki ji načeluje g. Jagodic.

Po dobro prespani noči so se naši potniki odpravili v 3 osebnih avtomobilih k ljubeljskemu spomeniku, ki te globoko dirne v svojem goratem okviru.

Francoskim tovarišem sta se pridružila predsednik občine Tržič Lovro Cerar in bivši komandant partizanov Jože Silar.

Z ogledom nekdanjega taborišča na Ljubelju in predora, izvrtanega po deportiranih, smo zaključili predpoldansko slovesnost.

Popoldne smo obiskali dve pokopališči partizanov, ustremljenih po Nemcih. Eno leži v Dragi med samim gorovjem, drugo na krasnem posestvu begunskega gradu, ki ga je rekviriral Gestapo in ki je bil prizorišče strašnega mučenja. Preden smo se vrnili v Francijo, so nam naši jugoslovanski prijatelji še razkazali svojo prelepo okolico, tako Blejsko jezero, kjer nas je predsednik občine počastil z zakusko, in Ljubljano, ki je zelo lepo mesto.

A. N. F. R. O. M. F. izreka svojo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so pripravljali in realizirali to izredno pristrčno srečanje.

Prav posebej pa izrekamo našo zahvalo predsedniku ZB Francu Jagodicu, predsedniku tržiške občine, kakor tudi junškemu komandantu čete, Silerju Jožu, ki je z 22 leti osvobodil evakuacijsko kolono Ljubelja.

Poročilo spremljajo tudi slike, od katerih ena prikazuje tovariša Silerja, komandanta čete, ki je osvobodila kolono evakuirancev z Ljubelja, druga pa francoske izletnike skupaj z našimi funkcionarji.

V dodatku k poročilu pa ponatiskuje Le Déporté tudi poročilo iz »Tržiškega vestnika« v francoskem prevodu.

204 darovalci so dali okrog 60 l krvi

Občinski odbor Rdečega križa v Tržiču je organiziral dne 5. in 6. septembra prostovoljni odvzem krvi, ki ga je izvršil Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane, ki je v ta namen napotil svoje ekipe v naš kraj.

Občinski odbor RK Tržič je s pomočjo mestnega odbora kakor tudi vseh vaških odborov našega področja izvršil akcijo nabiranja brezplačnih in prostovoljnih darovalcev krvi, ki se ji je odzvalo z ozirom na propagando in agitacijo 250 darovalcev. Od teh 250 darovalcev se je k odvzemu krvi prijavilo samo 228. 22 darovalcev se ni odzvalo k odvzemu krvi, in sicer — kakor smo pozneje izvedeli zaradi tega, ker so nastopili svoj redni letni dopust ali so bili te dneve odsotni. Od 228 darovalcev krvi je bilo 24 darovalcev odklonjenih zaradi slabe krvi ali zaradi drugih bolezni, tako da je bilo pozitivnih odvzemov krvi 204, ki so dali po 250 do 350 ccm krvi. Po končanem procesu odvzema krvi se je sicer prijavilo naknadno še 7 prav tako brezplačnih in prostovoljnih darovalcev krvi, ki pa niso mogli preiti več k odvzemu, ker je bil proces odvzema končan.

S številom brezplačnih in prostovoljnih darovalcev krvi kakor tudi z organizacijo priprav in odvzema krvi samega, je bila ekipa Zavoda za transfuzijo krvi iz Ljubljane zadovoljna.

ZAHVALA

Občinski odbor RK v Tržiču se zahvaljuje vsem sindikalnim podružnicam tržiških tovarn kakor tudi ustanovam, ki so pri svojih kolektivnih nabirah dovoljno število darovalcev krvi. Zahvaljujemo se tudi vsem posameznikom, ki so se prostovoljno odzvali k odvzemu krvi.

Posebna zahvala in priznanje naj velja uslužbencem LOMO Tržič in mehanični delavnici, ki so se odzvali na brezplačno in prostovoljno darovanje krvi kar 100 odstotno. Mehanična delavnica kar s svojim tov. upravnikom na čelu.

Ravno tako izrekamo našo posebno zahvalo sindikalni podružnici Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču, ki je uspešno izvršila agitacijo pri svojem kolektivu, tako da se je prijavilo kar 130 darovalcev.

Občinski odbor RK, Tržič

Skozi Št. Vid v Srbijo

(Nadaljevanje)

Imel sem smolo, da sem nekot tudi jaz prišel v bunker. Pri večerji sem šepetaje opozoril nekega mesarja, naj vrne kruh sosedu. Samo premik ustnic je videl komandir straže in bilo je dovolj. Ob pol osmih me je sobni starešina pripeljal pred stražarsko sobo, kjer sem iz previdnosti pustil na hodniku v kotu odejo. Komandir me je najprej strahovito nadrl in opsoval, pretipal žepe in mi pobral prav vse. Edino cigaret ni našel. Na hodniku sem spet stisnil odejo pod pazduho in se kmalu znašel v tisti smrdljivi luknji. Ta večer je bil bunker polno zaseden, ker je bil komandir straže neki zmešanec. Ko me je hrulil, je kar prevračal belino v očeh kot popoln norec. Med tovariši v bunkerju je bil tudi Čop Jože. Prejšnji dan je imel smolo, ko je skušal prethotapiti v zavod steklenico piva.

Oprema bunkerja je obstajala iz lesenega vedra in polomljene zavržene železne peči. Tla so bila prstena. Čop je tudi imel od neke polovice strgane odeje. Sklenila sva, da bova ležala skupaj. Čopu se je videlo, kako je zaspan, ker že drugo noč ni spal. Kljub odeji je bilo v kleti ponoči zelo mrzlo. Tu je Čop stihljal tisto izvrstno šalo. Ko so ga pozneje vprašali, kako je bilo, je odgovoril: »Se kar dobro. Vlegel sem se na trebuh, z r... pa sem se pokrili.« Spali v resnici nismo nič. Bili smo presuhi, vse kosti so nas bolele. Nekaj časa smo se premetavali po prašnih tleh, še pred zoro pa smo se vsi odrevelni in premrazeni spravili pokonci. Ko bi se mogli vsaj kam uesti! Težko smo čakali zajtrka. Okoli 9. ure nam je Kurtnik Miha v spremstvu stražarja prinesel lonec vode in za vsakega tenek kosček kruha, pa smo bili opravljeni za ves dan. Le gestapovci so nas hodili ogledovat in se norčevali iz nas. Neprenehoma smo se morali postavljati »mirno«. Najbolj nas je še kratkočasil Čop s pripovedovanjem o plesanju po Svicarskih Alpah. Gledal sem njegov zarjaveli, utrjeni obraz in si mislil, kako mora biti pri duši temu kralju gora v tej smrdljivi luknji. V resnici pa je ravno on kazal najmanj slabe volje. Bilo pa je res zoprno. Voda v loncu se je navzela prahu in smrdu iz kible. Tako strašno ponižujoče vpliva tisto očitno opravljanje potrebe, da se ti vse zagabi. Popoldne pa so nas na srečo izpustili. Ujeli so nekaj ljudi, ki so prišli preblizu ograje, da bi videli svojce. Da ne bi prišli v stik z zunanjim svetom, so nas naglani nazaj v sobe.

Mi smo prišli še hudo poceni iz bunkerja. Kdor pa je pozneje prišel vanj, je bil brez pretiravanja mučenik. Začelo pa se je takole: Iz Begunj so prignali okoli 18 mož, nabranih iz vseh vetrov. Bili so med njimi delavci, kmetje, pohajči, berači in pravi zločinec Ankrst. Baje je imel na vesti več vlomov in dva oro-

nika. Med zaporniki v prvi sobi je bil tudi neki orožniški poročnik, ki je poznal Ankrsta. Ta je Nemce opozoril nanj, da ne bi ušel in da ne bi bili krivi pobega tudi drugi. »O, nam ne bo ušel, nam ne more!« V resnici so ga popoldne med izprehodom komaj še sneli z vrtnih ograje in ga takoj zaprli v bunker, baje zvezanega. Kljub temu je ponoči ušel, če ga niso sami likvidirali, da so našli pretevezo za vse, kar se je pozneje godilo. Iz jeze torej so sedaj zaprli v bunker vso tisto partijo, s katero je prišel Ankrst in pričelo se je mučenje, o kakršnem smo doslej slišali, da se godi na Poljskem, a verjeli nismo nikoli. Za primer bom opisal primer Otona Smoleja, uradnika z Jesenic, starega 23 let.

Nekega četrta — okoli 26. VI. — je bil tudi Smolej med tistimi, ki so šli snažit kasarno. Tam je med smetmi našel slovensko knjigo. Stisnil jo je za srajco, da bi jo bral v sobi. To je opazil stražar. Takoj ga je oklofotal in zaprl kar tam v klet. Popoldne so ga prignali v zavod, ga ostrigli kot Kitajca, pustili samo na vrhu čop las in ga zaprli med tiste nesrečnike v bunkerju. Poleg rednega pretepanja — to je bilo vežbanje za gestapovske pripravnike — so jih vsak dan vodili na »zrak in k telovadbi«. Na notranjem dvorišču, da se ni nikamor videlo in slišalo, so »telovadili«. Tekali so do onemoglosti, se vrteli in gledali v sonce, pri vsakem obratu pa dobili udarec z gumijevko po roki, plazili so se samo s komolci po ostrem pesku med nogami stražarjev, ki so jih bili s palicami in korobači, toliko časa, da so prilezli skozi. To so imenovali potovanje v Rim. Če si je kdo le malo hotel pomagati s kolenom naprej, mu je stražar skočil na hrbet. Suvali so jih s škornji, kamor je pač bilo, ko so se napol mrtvi vlekli naprej. Ta tortura je trajala vsak dan od 8. do 11. in popoldne od 2. do 4. ure. Večina je popadala v nezavest. Budili so jih na ta način, da so jim za ušesa pritiskali cigaretne ogorke ali prižigali žvgalice, jim natresali soli in popra v oči, polivali z vodo in, če ni šlo drugače, je prišel zdravnik z injekcijo. Tisti pa, ki so vzdržali do konca, so morali pri zadnjem maršu zapeti Terezinko in se na komando smejati. Med temi nesrečniki je bil tudi Tržičan Rozman Leopold — Fronov Polde.

Na nas je seveda vse to porazno vplivalo. Ni nam bilo več ne do šaha in kart in ne do razgovorov. Nemirno smo se prestopali po sobi in se spogledovali ob teh mučeniških krikih. Sedaj šele smo domleli, kaj pomeni hitlerizem.

Ko pa je prišel Smolej čez nekaj dni spet v sobo, smo bili še bolj zaprepaščeni. Na glavi je imel napol izpuljen tisti čop las, eno stran čeljusti črno in zateklo, od koro-

bača je bil pisan po hrbtu kot zebra. Bil je ves povabljan, gledal je nervozno, skoraj neprisebno. Komolce je imel od peska pregledane do kosti. Pred štirimi dnevi pa je šel v bunker kot zdrav mlad gorenjski fant. Umili smo ga in ga za silo obvezali. Kmalu pa je v sobo prišel stražar in mu strogo zabičal, da ne sme nikomur ziniti niti besedice, kako je bilo v bunkerju, niti se ne sme javiti k zdravniku.

Neke nedelje nas je stražil na hodniku ogromen Nemec. S čelado na glavi je bil videti kot vol. Zaradi izredne »lepot« smo mu pravili Miss Germanija. Ne vem, ali se je z dolgočasil na hodniku ali kaj, stopil je med vrata in nam po običajnem »Achtung« milostno dovolil, da smo smeli spet »weiter dienen« to je sedeti brez dela. Ko se nas je nagledal, je pričel razlagati o higieni, da moramo imeti stalno odprta okna in biti na svežem zraku. Med nami sta bila tudi dva iz Jugočeške, oče in sin. Sin okoli 25 let, oče preko 70. Sin je bil jeitičen, že operiran in bil na desni strani brez reber. V veri, da mož misli dobro, smo siromaka priporočili za ambulanto. Miss Germanija se je skazal velikodušnega in ga takoj premestil na spanje k oknu. S kom in kaj je govoril na hodniku, ne vem. Kmalu se je vrnil, poklical oba in jih nagnal na stranišče. Tu sta morala po vseh školjках z žepnim nožem postrgati vso rjavo skorjo in z rokami izprazniti vsebino. Mož se je razumel na higieno. Nesrečna sta bila — Žida.

Junij je šel h koncu. Od časa do časa so nas klicali na neke vrste zasliševanje, kaj si, v katerih družtvih si bil, kaj so bili starši itd. Na zasliševanje smo čakali na hodniku, obrnjeni z obrazom k steni, nos pa se je moral ves čas čakanja dotikati zidu. Mislili smo, da nas pač zaslišujejo in da nas bodo, ko bodo spoznali, da nismo nič krivi, izpustili. Kakšnega posebnega delovanja proti Nemcem ni imel nihče na vesti, saj pri nas Nemcev, razen nekaj »specialistov« po tovarnah in nekaj kupljenih kulturbundovcev, tako ni bilo. Edina naša krivda je bila, da smo bili pač Slovenci. Nekoč nas je prišel pogledat sam gauleiter Kutschera. Tega in onega je spraševal, kaj je po narodnosti. Vsak mu je odgovoril, da je Slovenec. Zandarmerijskega poročnika je vprašal, če hoče v njihovo službo. Kratkemu odgovoru »nein« je sledil še bolj rezek odgovor — »gut«.

Hlastno smo lovili razne novice z bojišč in čakali konca. Verjeli smo vsaki raci, jo napihovali v svojih željah in bili prepričani, da bomo šli kmalu domov. Zaporniki, ki so bili poklicani v pisarno — konklave, pa so se žalostno nasmihali. Delali so spiske za preselitev.

V nedeljo, 29. VI. je bilo konec negotovosti. Po večerji nam je bil prebran seznam oseb, ki naj bodo pripravljene zjutraj ob štirih, da bodo

šle domov po družine, potem pa bodo izseljeni. Kam, seveda ni nihče povedal.

Tisto noč skoro nihče ni spal. Kam, kakšni novi usodi nasproti? Jaz sem imel doma dve leti staro hčerko in ženo nekaj tednov pred porodom. Kako jo obvestiti, da naj zbeži? Straža okoli in okoli ojačena; kako izthotapiti sporočilo, kdaj, ko morda že jutri pridem na vrsto? Bile so hude skrbi.

Drugo jutro sem se takoj javil v kolono za prenašanje kovčkov. Tako sem imel priliko, da sem Mežku odal pismo, katerega je pustil v trafiki Zaletel v Št. Vidu. Večina prethotapljenih pošte je šlo preko tiste prodajalke. Storila nam je vsem veliko dobrega. Mežek pa se je kmalu vrnil z ženinim pismom. Jože Tavčar v Poljanah jo je obvestil, da naj zbeži iz Poljan. K sreči je imela že dovoljenje za odhod v porodnišnico. Na poti skozi Št. Vid mi je pustila pismo, da gre domov in da me bo drugi dan prišla obiskat. Nisem mogel verjeti, da je tako slabo obveščena in da ne ve, zakaj gre. Prepričan sem bil, da jo bodo že v Ljubljani domači zadržali, da ne bo prišla nazaj na obisk. Vesel sem nosil kovčke in nič mi ni bilo mar šikaniranja in brcanja.

Zvečer 3. VII. sem bil že tudi jaz na vrsti. Ni mi bilo težko. Družina je na varnem, jaz sam se bom pa že kako prebil, samo da pridem ven od tu. Že pozno zvečer sem se za silo kar ob luninem svitu obril, se preoblekel in podaril suknjič vojnomu ujetniku Ljubori, ki je imel na sebi samo hlače in srajco (ne vem, kako je prišel med nas). Vsega tako nisem smel vzeti s seboj. Spet bom videl dom, čeprav mogoče zadnjič, in hotel sem domov priti čedno opravljen. Sam ne vem, od kod v takem primeru nečimurnost.

Ob štirih smo se zvrstili v vrsto, na sredi Št. Vida nas je čakala dolga kolona avtobusov, da nas razvozi po domovih po svojce. Vsakdo je dobil seveda za spremstvo svojega stražarja.

Lepo poletno jutro in sveže. Nisem se ga mogel nagledati. Okoli šestih smo bili že v Poljanah. Stražar me je peljal na dom. Povedal je tudi sestanovalki, učiteljici Trpinovi, da bo tudi ona izseljena. Pričela je jokati: »Zakaj, zakaj moram iti?« Reva je bila že hudo bolna. Toda morala je iti. Ona je tudi hranila ključke od stanovanja in denar, ki mi ga je pustila žena.

Ko sem odprl vrata je v hipu stopilo predme vse tisto lepo in srečno življenje z družinico, obenem pa zavest, da je ta trenutek vsega konec. Za hip sem se naslonil preko mize; bilo je pretežno. Kmalu sem se zbral in začel lepo mirno zbirati najpotrebnejše. Več kot 25 kg nisem smel vzeti s seboj in ne več denarja kot 25 RM. Prišli so tudi znanci in se solzni poslavljali. Jaz pa sem stisnil zobe, pričel zbijati šale in deliti ljudem stvari iz stanovanja. Spomnil sem se na denar in, ko me je stražar spustil iz oči, sem lepo

Poročila o poslovanju in zaključni računi tržiških podjetij za leto 1955

KROJAČNICA, KRIŽE

Podjetje Krojačnica v Križah je izrecno uslužnostnega značaja, ker izvršuje samo krojaške in šiviljske usluge. Vseh zaposlenih v podjetju je 17, od teh je 9 pomočnikov in pomočnic, direktor, honorarni knjigovodja in šest vajencev.

Aktiva:		V tisočih	
a) Osnovna sredstva:			
1. Osnovna sredstva	din	245	
2. Investicije v teku		—	
3. Izločena sredstva	din	108	
b) Obratna sredstva:			
4. Denarna sredstva	din	115	
5. Surovine in material	din	25	
6. Proizvodnja		—	
7. Gotovi izdelki in blago		—	
8. Aktivne časovne razmejitve		—	
c) Sredstva v obračunu in druga aktiva:			
9. Kupci in druge terjatve	din	24	
10. Druga aktiva	din	68	
d) Finančni uspeh:			
11. Razporejeni dobiček	din	153	
12. Izguba		—	
		Skupaj aktiva	din 738
Pasiva:			
a) Viri osnovnih sredstev in izločenih sredstev:			
1. Sklad osnovnih sredstev	din	139	
2. Dolgoročni krediti		—	
3. Razni skladi	din	88	
4. Drugi viri financiranja investicij		—	
b) Viri obratnih sredstev:			
5. Banka — krediti		—	
6. Angažirani del lastnih skladov		—	
7. Pasivne časovne razmejitve		—	
c) Viri sredstev v obračunu in druga pasiva:			
8. Dobavitelji in druge obveznosti	din	186	
9. Druga pasiva	din	172	
d) Finančni uspeh:			
10. Dobiček	din	153	
11. Kritje izgube		—	
		Skupaj pasiva:	din 738

Skozi Št. Vid v Srbijo

(Nadaljevanje s prejšnje str.)

stresel pasto za čevlje iz škatljice, zavil 60 mark denarja v celofan, zravnal v škatljico. in z nožem preko denarja spet namazal kreme. Ljudje so odnašali stvari shranjevat, če se še kdaj vrnem. »Še tole, pa še tole«. Meni je bilo že vseeno. Ko sem bil gotov, je Nemec zapečatil stanovanje, na vrata pa prilepil listek, »da se vsemu imetju prostovoljno odrekam v korist nemškega Reicha!«

Komaj sem čakal, da smo šli pred gostilno čakati avtobus, ki je šel po druge v Ziri. Žalost je bilo seveda treba zaliti — kot vsako pogrebščino. Ko je prišel avto, sem upravitelju, ki me je imel precej na kratkem, napil: »Torej, gospod upravitelj, konferenca je končana.« Žalostno se mi je nasmehnil; šel je isto pot kot jaz.

In kdo mi je pomahal pred vhom v Št. Vidu? Žena Albina! Vesel sem odzdravil, da jo še enkrat vidim; a komaj stopim iz avtomobila, me že napade gestapovec: »Kje je žena?« — »V Ljubljani, v porodnišnici.« — »Ni res, zunaj je, pojdite, jo hoste pokazali!« Strela bi me ne mogla tako oplaziti. Bil sem ves čas ve-

sel, da njej ne bo treba iti, da bo obvarovana vsega tega trpljenja. No, sedaj se je vse podrlo. Zanj nisem vzel s seboj niti ene stvari, za malega niti ene pleničke, sploh pa, saj transporta ne bo prestala. Toda hitro sem se znašel. Zatajil jo bom, rekel bom, da tu ni moje žene. Gestapovec me je oddal stražarju, da me je peljal k vhodu. Žena pa mi je že od daleč vsa solzna mahala. Prišel sem stražarju razlagati, kako in kaj je z njo. Rekel ni nobene med potjo tistih nekaj korakov. Pri vhodu pa ji je osorno velel, naj vstopi, potem pa mi je zašepetal: »Deset minut govorita, potem pa naj izgine!« Stisnila sva se za živo mejo, se objela in poljubila, potem pa sem ji začel dajati korajžo, da se bom sam že pretolkel, da naj skrbi zase in za otroka, da se bo že vse še dobro izteklo. Vrne naj se lepo k mami in naj nikdar več ne prekorači te prekleto meje. Ona pa je hlapala in se opravičevala, da gredo vse žene z možmi, ona pa da ne more itd. O preljuba naivnost! Kam boš sirota na tako pot? Bodi vesela da se rešiš!

(Nadaljevanje sledi)

»REMONT«, TRŽIČ

Podjetje »Remont« je bilo z odločbo št. 386/1 LOMO Tržič ustanovljeno 1. 9. 1954, ko se je odločilo od Uprave državnih stanovanjskih zgradb in spojilo z apnenico in kamnolomom. Podjetje Remont se bavi z različnimi zidarskimi po-

pravili, prevzema pečarska, steklarska in pleskarska dela, poleg tega se bavi še s pridobivanjem apna in peska. Zaposluje 35 do 40 delavcev in 3 nameščence.

A k t i v a :		V tisočih	
a) Osnovna sredstva:			
1. Osnovna sredstva	din	10,742	—
2. Investicije v teku			
3. Izločena sredstva	din	1,906	
b) Obratna sredstva:			
4. Denarna sredstva	din	1,673	
5. Surovine in material	din	1,155	
6. Proizvodnja		—	
7. Gotovi izdelki in blago		—	
8. Aktivne časovne razmejitve		—	
c) Sredstva v obračunu in druga aktiva:			
9. Kupci in druge terjatve	din	1,450	
10. Druga aktiva	din	287	
d) Finančni uspeh:			
11. Razporejeni dobiček	din	1,047	—
12. Izguba			
Skupaj aktiva		din	18,260
P a s i v a :			
a) Viri osnovnih sredstev in izločenih sredstev:			
1. Sklad osnovnih sredstev	din	1,051	—
2. Dolgoročni krediti			
3. Razni skladi	din	1,948	—
4. Drugi viri financiranja investicij			
b) Viri obratnih sredstev:			
5. Banka — krediti	din	1,200	—
6. Angažirani del lastnih skladov			
7. Pasivne časovne razmejitve			
c) Viri sredstev v obračunu in druga pasiva:			
8. Dobavitelji in druge obveznosti	din	2,950	
9. Druga pasiva	din	10,064	
d) Finančni uspeh:			
10. Dobiček	din	1,047	—
11. Kritje izgube			
Skupaj pasiva:		din	18,260

Avtobusno podjetje SAP je izpolnilo našo dolgoletno željo

Po novem zimskem voznem redu, ki stopi v veljavo v nedeljo, 23. oktobra, bo vozil avtobus iz Ljubljane v Tržič tudi ob 23. uri. S tem je Tržičanom vsaj enkrat v tednu omogočen obisk raznih večernih prireditev v Ljubljani. Uvedbo te avtobusne zveze toplo pozdravljamo!

Poleg tega je novi vozni red zboljšan še v tem, da bodo avtobusi na progi Tržič—Ljubljana vozili celih 15 minut manj kot doslej. Vožnja iz Tržiča do Ljubljane in obratno bo potemtakem trajala samo 1 uro 10 minut namesto 1 uro 25 minut. Predvsem bo odslej odpadlo dolgo postajanje v Kranju, ki nam je bilo čisto odveč.

Zimski vozni red NA PROGI TRŽIČ—LJUBLJANA VELJAVEN OD 24. OKTOBRA 1955

Ob delavnikih:											
• Odhod iz Tržiča											
6.00	6.30	7.00	7.30	8.00	10.15	13.00	13.30	14.30	15.30	17.30	
• Prihod v Ljubljano											
7.10	7.40	8.10	8.40	9.10	11.25	14.10	14.40	15.40	16.40	18.40	
• Odhod iz Ljubljane											
6.00	8.30	11.00	11.45	13.00	13.30	17.00	18.00	18.30	19.00		
• Prihod v Tržič											
7.10	9.40	12.10	12.55	14.10	14.40	18.10	19.10	19.40	20.10		
Ob nedeljah in državnih praznikih:											
Odhod iz Tržiča				7.20	9.00	13.00	17.30				
Prihod v Ljubljano				8.30	10.10	14.10	18.40				
Odhod iz Ljubljane				7.00	11.00	15.00	18.30	23.00			
Prihod v Tržič				8.10	12.10	16.10	19.40	0.10			

Andrej Tišler:

Na Koroško

(Nadaljevanje)

Na klopi pred svojim čebelnjakom sedi star kmečki očanec. Ko se spustimo z njim v razgovor, zvemo marsikaj zanimivega. S ponosom govori o bojih Korošcev s Turki, o Miklovi Zali, kot bi se bilo to včeraj godilo. Kako je bilo nekdanj v Rožu prijetno, ko je bilo še vse »slovenje«. Vasovali smo in peli:

Slovenski smo fantje
pr Dravce doma,
slovenskega duha,
slovenskega srca...

in dalje:

kedor pa svoj narod taji,
še zemlja ne pije
njegove krvi.

Izobraževali smo se pri Mohorjevih bukvah, moj rajni oče so nam še otrokom naročili, naj »te slovenje bukv« dobro shranimo. »Če nab imel Mohorjevih bukev, b nas na buo več. Zato smo pa tud partezane pohperal, k so se boril zoper Hitlerja. No, zej bo pa že švo, le še nas pridte obiskat. Zdej k sem že star, najrajš tole zažingam:

Vse te luštnje lete moje
so rajžale po Dravce,
niso družga zapustile
kot reve noj težave.

Hišev m dav otrokam čez
in ves moj premoženje,
zapustu bom ta revni svet,
pojdam u drug življenje.

V Bistrici v Rožu (Feistritz im Rosental) stopimo v gostilno, da se okrepčamo. V »ekstra cimru« sede rožanski lovci, govore nemško in slovensko. Natakariči Mojci na čast pred odhodom zapojejo:

Jest sem an ušten jager,
na Bistrc sem doma,
pa zgodaj zjutrej vstanem
in na pvaninco grem.
Ko zvečer k domu pridem,
pa Micko klicat grem.

V Bistrici je tovarna za izdelovanje žice, podobna jese-niški, seveda manjša. Nekdanj trdna slovenska vas, je dala pri plebiscitu 1. 1920 večino glasov za Avstrijo. Kakor v vseh industrijskih krajih v coni A, so tudi na Bistrici morali slovenski delavci, ki so bili organizirani v socialistični stranki, glasovati za Avstrijo.

Nedaleč od Bistrice je Podsinje ves. Lepo slovensko ime so nemški prevajalci prekrstili v Hundsdorf — Pasja vas. Rožani v svojem narečju res pravijo namesto Podsinja, Psinjaves, ne da bi pri tem mislili na pse:

Jest grem pa v Psinjoves,
k Mojcerli v ves.

Prevedli so torej le ime po narečju. Podoben primer je tudi Svinjska planina, nemško: »Sau Alpe« nad Velikovecem. Trg Svinec (Eberstein) je danes že popolnoma ponemčen. Planina oz. gora (2031 m) nad njim bi se pravzaprav morala imenovati Ebersteiner Alpe. Ker pa ljudje izgovarjajo namesto Svinjska, Svinja planina, nosi ime Sau Alpe.

Skozi Št. Janž, Kaplo ob Dravi, pridemo v Svetno vas (Weizelsdorf), od koder se odcepi lokalna proga skozi Podgoro (Unterbergen) v Borov-

lje. Preko Drave sta dva mostova, preko prvega vodi železniška proga pod Humberkom v Celovec, preko drugega pa cesta Ljubljana—Celovec.

Ker smo Borovlje obiskali že prvi dan našega izleta, gremo danes naprej skozi Medborovnico in Glinje, v Šmarjeto, ki je zadnja občina v Rožni dolini.

Pri vasi Apače pridemo že v Podjunsko dolino, ki je po dolžini skoro enaka Rožni, to je okrog 60 km. Glavni mejnik med Rožem in Podjuno je Veliki Obir (2141 m), odkoder se nudi lep razgled po Koroški, zlasti na Rož, proti zahodu ter na široko Podjunsko polje proti vzhodu. Prva občina v Podjuni je Galicija, mimo katere teče potok Podkanja, ki se izliva v Dravo. Podkanja izvira na Obirju in tvori pod Mnihovcem v višini 622 m krasen slap, ki buči čez 52 m visoko steno, ki je spodaj izdolbena okrog 28 m. Malo nad slapom so razvaline gradu podkanjskih vitezov, ki ga je razrušil potres 1. 1348.

V zahodni Podjuni so na desnem bregu Drave Galicija, Kamen (Stein) in Mohliče, kjer so imeli Turki 1. 1478 svoje glavno taborišče. Poveljnik Husejn-beg se je hvalil, kako bo turški sultan vesel obilnega plena, zlasti pa krepkih koroških mladeničev za janičarje, še lepših deklet pa za turške hareme. Na levem bregu Drave so Tinje (Tainach). V središču Podjune leži precej velika občina Dobrlaves (Eberndorf), ki je štela 1. 1920 2795 prebivalcev, od teh samo 49 Nemcev. Pri plebiscitu se je pa slabo izkazala, za SHS 505, za Avstrijo pa 985 glasov.

Obiščemo Pliberg (Bleiburg), ki tvori nekako središče spodnje Podjune. Malo mestece leži na vznožju Komeljna, med Dravo in Peco. Nekdanj so v Peci kopali svinec, zato se kraj imenuje Bleiburg. Nad mestecem se dviga grad grofa Thurna. Kraj je precej ponemčen. Blizu Pliberka je občina Blato (Moos), ki je dala poleg Sel največ glasov za Jugoslavijo. Dalje so še vasi: Vogrče, Božji grob in Libeče, v katerih smo pri plebiscitu dobili večino.

Iz Pliberka gremo dalje v Bistrico in Smihel, kjer se je vršil malo pred prvo svetovno vojno velik slovenski tabor, na katerem je govoril pokojni dr. J. E. Krek o pripadnosti Slov. Korotana k Sloveniji. Zahodno od Bistrice je Globasnica in Stebenj v Podjuni. Na južnem bregu Drave v pliberški okolici je Suha in Zvabek, (Schwabeneck). Ime izvira še od tedaj, ko so pred davnimi stoletji tod kopali srebrno rudo in je bilo med rudarji mnogo nemških Švabov. Uro hoda od Zvabeka so Libeliče. Vse vasi v okolici Pliberka so dale pri plebiscitu večino glasov za Jugoslavijo.

Skozi Podjunsko dolino vodi železniška proga Maribor—Prevalje—Celovec. Na postaji Sinča ves (Kühnsdorf) izsto-

pimo ter se napotimo v 6 km oddaljeni Velikovec (Völkermarkt), čigar impozantna lega nas spominja na naš Kranj. Mesto leži na levem bregu Drave, sredi jako rodovitne okolice ob vznožju Svinjske planine. V plebiscitni dobi je Velikovec igral važno vlogo. Bil je glavno mesto po Jugoslovanih zasedene cone. Tam je bival general Meister s svojim štabom, odprta je bila slovenska gimnazija in učiteljske. Velikovec je staro mesto, preko katerega je šla važna prometna pot na jug, preko Železne Kaple čez Jezersko sedlo v Kranj itd. Ko pa je od leta 1680 izboljšana ljubeljska cesta postala važnejša prometna žila, je Velikovec pričel nazadovati. Ko so leta 1860 začeli graditi železnico Maribor—Celovec, ki bi morala iti od Pliberka, preko Drave, Velikovca v Celovec, so merodajni trgovci dosegli to, da je sedaj mesto oddaljeno 6 km od železnice, ker so v svoji kratkovidnosti mislili, da se bodo Velikovčani rajši vozili v Celovec nakupovat in bodo tako domači trgovci imeli škodo. To so seveda pozneje obžalovali, a bilo je prepozno.

Po šteju iz leta 1910 je štel Velikovec 2597 prebivalcev, od teh 1911 Slovencev in 686 Nemcev. Okolica je bila trdno slovenska. Občine Vezenberg, Vobre, (Ruda), Št. Peter na Vašinjah, Djekše, Grebinj in Ruda so štele leta 1910 skupno 11.782 prebivalcev, od teh je bilo 11.553 Slovencev in 229 Nemcev. Slovencev je bilo torej 98%. Pri plebiscitu je bilo v Velikovcu oddanih glasov za Jugoslavijo komaj 20%. V imenovanih šestih občinah je bilo oddanih za Avstrijo 4118, za Jugoslavijo pa 1848 glasov. Pač sadovi nemške šolske vzgoje skozi celo stoletje. Pri plebiscitu sta zlasti italijanski in angleški zastopnik stala na nemški strani in hujskala Nemce proti nam. Najbolj so se bali Italijani, da ne bi na Koroškem zmagali Slovenci, zato da ne bi primorski Slovenci zahtevali plebiscita in bi bili Italijani v tem primeru seveda poraženi. V Velikovcu je takrat imel svoj sedež Slovenski narodni svet za Koroško.

V Št. Rupertu pri Velikovcu, kjer leži sedaj pokopanih 83 koroških partizanov, je bila kakor v Št. Petru v Rožu Ciril-Metodova slovenska šolslovenska, leže najbolj na sebiiscitu zaprli. Po ugodno rešeni pritožbi koroških Slovencev na Društvo narodov so šoli zopet odprli, pa se zaradi velikih ovir z nemške strani nista mogli dolgo vzdrževati. Zaprli so tudi slovenski narodni dom v Velikovcu. Danes sta Velikovec-okolica že precej ponemčena. Djekše, kjer starejši ljudje še razumejo slovensko, leže najbolj na severu koroškega slovenskega ozemlja. Krasen je odtod razgled na Podjuno, v ozadju na Karavanke, še bolj pa na Savinjske Alpe. S težkimi srci zapustimo umirajoči slovenski svet in se vrnemo proti jugu, da obiščemo še Belsko dolino.

Obiščemo še Klopinsko jezero, ki je od Sinče vesi oddaljeno ¾ ure. Ob jezeru, ka-

terega površina meri 1 km², so lepi gozdni sprehodi. Iz Döberle vasi se odpeljemo proti Železni Kapli. Proga vodi mimo malega, pol km dolgega in ravno toliko širokega Boseljskega jezera. Žitara vas (Sittersdorf) leži že ob vходу v Belsko dolino. Blizu tam je župnija Št. Lipš, od koder so odgnali nacisti našega rojaka župnika Joža Polaka, ki je potem leta 1940 umrl v koncentracijskem taborišču Oranienburg pri Berlinu.

Miklavčevo (Miklauthhof) je letovišče. Dolina, katero namaka potok Bela (Vellach), je vedno bolj zožuje. Na Reberci (Rechberg) je tovarna za papir oz. celulozo. Železna Kapla, še star trg leži na koncu žel. proge, ki se odcepi od Sinče vasi proti jugu. Nekdanj so bile ob Beli nad Kaplo fužine in tako je nastalo ime Železna Kapla (Eisenkappel), katero so 1. 1473 požgali Turki. Pri prebivalstvu smo imeli v Kapli in sploh v Belski dolini veliko večino glasov za Jugoslavijo. Iz Železne Kaple vodi pot proti zahodu na Obirsko (Ebriach), od tam skozi Peči v Korte (Trögern) in čez sedlo Šajdo v Sele. Odpeljemo se dalje skozi Belo (Vellach), nato po serpentinah čez Jezerski vrh 1218 m na Jezersko. Tudi ta letoviški kraj je spadal do leta 1919 h Koroški in so ga nam, kot sem že omenil, v Parizu prisodili skupno z Mežiško dolino. Po okrepčilu na Jezerskem zavijemo pri Kanonirju na gorsko pešpot čez Javornik in skozi Lom v Tržič.

Naš poučni izlet na slovensko Koroško, ki smo se ga udeležili, seveda samo v duhu, sem opisal predvsem za našo mladino, ki ji je tu lep kos našega skupnega slovenskega ozemlja tako malo poznan. Spoznali smo tudi lažnivo teorijo, s katero skušajo nemški šovinisti opravičevati svoje raznarodovalno delo. To je, da Koroški Slovenci niso pravi Slovenci, temveč Vindišarji, nekaka nemško slovenska mešanica. To ne drži. Slovenci so na Koroškem že nad 1300 let, in je zilijsko rožensko ter podjunsko narečje ravno tako pristna slovenska govorica, kot n. pr. naše štajersko, dolensko, notranjsko narečje itd. Po plebiscitu je več koroških kulturnih delavcev zaradi slovenske zavednosti moralo bežati iz dežele ter jih je največ pri nas našlo svojo drugo domovino. V sedanji državni pogodbi med Avstrijo in zavezniškimi državami Amerike, Anglije, Francije in SZ so poleg drugega tudi zaimenčene pravice naše narodne manjšine na Koroškem. Štajerskem in Gradiščanskem, kot sad naše skupne borbe proti fašizmu, za trajen mir med narodi ter za tesnejše zveze med nami in koroškimi Slovenci.

Popravi! Baško jezero meri 2.3 kvadratnih kilometrov in ne 2.3 kvadratnih metrov, kot je v zadnji številki zapisal tiskarski škrat. Prav tako se citirana koroška ljudska pesem pravilno glasi: Kaj se ti pobič v nevarnost podajaš, čez Dravco (ne: čez Savco) v vaš hodiš... kar pa so bralci gotovo že sami popravili.

Vzgojni problemi

Otroci z motnjami v razvoju

(Nadaljevanje)

b) Govor duševno nerazvitega otroka se navadno razvije 2 do 3 leta pozneje kot pri normalnem otroku. Spremlja jo ga večkrat razne govorne motnje, n. pr. izpuščanje, nepravilno izgovarjanje ali zamenjavanje posameznih glasov, jecanje itd. Opozoriti pa moramo, da samo zakasnel otrokov govor (do 3 let) še ni znak duševne nerazvitosti, posebno, če otrok prej razume. Starši naj govorijo z otrokom vedno pravilno. Popravljajo naj njegov pomanjkljivi govor. Nihče naj ne posnema otrokove govorice, ker bi s tem negoval njegov nepravilni govor.

c) Otrok se pogosto tudi telesno počasneje razvija: pozneje dviga glavo, pozneje sam sedi in pozneje shodi. Večkrat opazimo, da je tak otrok neokreten; ima majavo, opotekajočo hojo, neskladne gibe, nima občutka za ravnotežje.

d) Večkrat že nepravilen zunanji videz kaže na otrokovo duševno nerazvitost (n. pr. nepravilno oblikovana glava). Veliko pa je primerov, da so telesno zdravi in lepi otroci duševno nerazviti.

KAJ NAJ STORE STARŠI?

Kakor hitro starši opazijo, da se otrok duševno nepravilno razvija, naj se posvetujejo:

1. s krajevnim zdravnikom, ali ni morda vzrok otrokove duševne nerazvitosti kaka organska bolezen;

2. v Ambulanti bolnišnice za duševne in živčne bolezni v Polju pri Ljubljani, kjer pregleda otroka zdravnik - psihiater in psiholog;

3. v vzgojnih svetovalnicah, kjer svetujejo staršem strokovnjaki;

4. če je v kraju pomožna šola, naj se starši posvetujejo z učiteljem - defektologom, ki poučuje na taki šoli.

V teh ustanovah bodo starši dobili potrebna navodila, da bodo začeli pravilno in čimprej vzgajati duševno nerazvitega otroka.

DUŠEVNO NERAZVITI OTROK V OSNOVNI ŠOLI

Če je duševna nerazvitost lažje stopnje, starši marsikdaj ne opazijo, da je njihov otrok duševno nerazvit. Šele ko začne tak otrok obiskovati osnovno šolo, se pokaže njegova duševna nerazvitost, kajti šola postavlja večje zahteve, kot jih zmore otrokova zmogljivost. Učitelj osnovne šole opazi že takoj v prvem razredu mnoge pomanjkljivosti v otrokovem duševnem razvoju.

(Nadaljevanje sledi)

Leše in tuji svet

V zadnji številki je v 3. stolpcu med prvim in drugim odstavkom pomotoma izpadel naslednji odstavek, ki ga danes, preden nadaljujemo s poglavjem b): ponatiskujemo:

Na žetev h bogatim kmetom so hodile ženske in dekleta. Tako je iz Leš leto za letom hodila na Koroško v Kotarče (Guttaring, sod. okr. Althofen, okr. glav. Sentvid) naša gostja Terezija Golmajer (vulgo Pušavnična Reza). Ko je moja mama imela 13 let, jo je Reza prvokrat vzela s seboj „na žetvo“. Zelo se je potrudila pri delu, da ni zastajala za drugimi starejšimi žanjicami in ni svoji dobrotnici Rezi delala sramote. Zato je pa temu primerno bil tudi zaslužek odličan. Polnih 12 goldinarjev je tedaj mama prinesla domov in je na svoj prvi zaslužek v življenju bila do smrti ponosna.

b) Amerika

Po letu 1875 so se gospodarske razmere v bivši Avstriji močno zaostrele. Zlasti položaj kmetov je postal obupen. Boben je pel in kmetije so prihajale na dražbo. Od tedaj dalje je tok slovenskih izseljencev vzel smer proti zapadu, v glavnem v Ameriko.

Tudi Lešani so pomnožili število ameriških izseljencev. Kolikor vem, so odšli na daljino pot preko široke luže iskat sreče in kruha od Špelnovca 2 (Mica in Neža), od Golmerja 3, od Petrovčiča 1 (Jože, krojač), od Spičaka 2 (Jernej usnjar, Franc krojač), od Gontija 1 (Mica, por. z Mat. Razinger), od Snajcarja 2 (Peter in Andrej), od Snajcarjeve Katre 1 (Janez čevljar, s primkom Tamala), iz Hudega grabna Kovačevi 4 (Jože, Mica, Polona in njena hči).

Nekaj moških je še bilo pripravljenih na dolgo pot v Ameriko, pa jih je prehitela prva svetovna vojna leta 1914.

Življenje v Ameriki našim ljudem sprva ni bilo lahko. Nepoznavanje tamkajšnjih razmer, neznanje jezika, iskanje primerne službe in druge ovire so jim delale težave. Ko so se pa nekje ustalili, so se tudi zanje življenjske razmere izboljšale. To sodim po tem, ker se nobeden od lešanskih izseljencev ni povrnil, niti nisem slišal, da bi bil kdo od njih kdaj prišel na obisk v svoj domači kraj.

c) Evropa

Bliže doma je ostala Cajhnova Angela. Odšla je v Francijo in se že dolgo ni več oglasila. Ravnotako se je tja odselila Božičeva Reza iz Srednje vasi Pod goro, po rodu Lešanka. Tudi o njeni usodi ni danes nič znanega.

V Nemčiji se je usidrila Kajžova Reza iz Palovč. Pred dvajsetimi leti je prišla na obisk k svoji sestri Ivani Kolman, poroč. Košir pri Frčarju na Bistrici. Govorila je prav po domače, kakor so govorili naši ljudje pred 50. leti, in jo je bilo prijetno poslušati.

č) Svetovni potniki

Leše so imele posebnost, da sta bila tu doma brata, ki sta

bila znana kot svetovna potnika. To sta bila Narčkov Bavant in Janez (Valentin in Janez Čik). Oba sta bila priučena čevljarja, oba sta delala čedre (ustne pipice, fajfe). Razen tega je Bavant tudi znal popravljati ure. Nosil je zlate naočnike. Bil je mirnega zadržanja in lepega uglasjenega nastopa. Janez je bil bolj „frihtele“, rad je pil in se družil s potepuhi. Brata nista bila poročena in sta vse življenje bila na poti. Kakor sem slišal, sta obhodela tri kontinente. Bavant se je ponašal s tem, da je bil jeruzalemski romar. Prišel je večkrat v Leše pogledat svoj rojstni dom, kjer je gospodarila njegova sestra Terezija Čik, poroč. Bergant. Janez je prišel poredko naokrog. Kje je Bavant našel poslednji počitek, ne vem, za Janeza sem slišal, da se je zadavil s klobaso v Britofu nad Kranjem.

Sosednje Paloviče so imele takega originalnega vaščana v osebi Krasnekovega Luka. Njega nisem nikdar poznal, o njem sem slišal od drugih. Tudi Luka je hodil po svetu. Menda je prehodil vso Evropo. Bil je živahen in vesele narave. Izvežban v raznih čarovnijah je bil dobrodošel v vsaki družbi. Tam je dobil jesti in piti in tako se je preživljal iz dneva v dan. Pravili so mi, da so se ob neki priložnosti tako zabavali z njim in ga opili, da so ga prijel krči in je obležal kakor mrtev. Ker se ni zbudil, so ga čisto po pravilih dali na mrtvaški oder in v krsto. Zvonilo mu je in ljudje so ga hodili kroniti. Pred pogrebom so se oglasili v hiši z »mrličem« še orožniki, da povraščajo, kako je bilo v tisti družbi in na tistem sestanku. Tedaj se pa »mrlič« prebudi in sede v rakvi pokonci. Navzoči, med njimi tudi orožniki, niso utegnili čakati, da bi videli, kakšne obraze je Luka delal na odru. Hiša se je na mah izpraznila in razumljivo je, da pogreba ni bilo. Kaj so pa orožniki napravili, pa tudi ne vem.

Prof. Simon Milač

Teden otroka je lepo uspel

skrb za otroka pa naj seže daleč preko njega

Tudi Tržičani smo dali pomemben poudarek Tednu otroka, na katerega se je društvo prijateljev mladine že dalj časa marljivo pripravljalo. Na seji si je zadalo vrsto koristnih nalog, ki jih je v Tednu otroka tudi izvršilo. Tako je po šolah na novo zaživila mlečna kuhinja, ki nudi otrokom toplo malico. Na roditeljskem sestanku v Cankarjevem domu in na vzgojnem predavanju insp. Cvetka o otroku v osnovni šoli so razpravljali predavatelji in poslušalci o vzgoji otrok in prevzgoji staršev. Zobna ambulanta bo poskušala po svojih močeh popraviti zobe čim večjemu številu naših šolarjev. Za poučno in prijetno razvedrilo so si otroci ogledali v tem tednu film Pot miru in otroško igro Trnjulčica, s katero je gostovalo v Tržiču jeseniško gledališče. Socialno najšibkeje otroke (približno 80) je DPD obdarilo s copatami, platnom in nogavicami. Želimo, da bi skrb družbenih organizacij in staršev za zdrav telesni in duševni razvoj naše mladine segla daleč preko Tedna otroka in bi postala v prihodnosti ena prvih nalog slehernega državljan!

KINO

18. do 19. oktobra: Angleški film **Solanje Toma Browna**.

20. do 21. oktobra: Angleški film **Ring**.

22. do 23. oktobra: Ameriški film **Možje**.

25. do 26. oktobra: Francoski film **Umor**.

27. do 28. oktobra: Italijanski film **Millijonski Neapelj**.

29. do 30. oktobra: Francoski film **Plačilo za strah**.

Posredovanja

Lepo pokromano peč »Zep-hir« s štirimi zračnicami prodam. Uršula Kališnik, Zg. Preska številka 17.

Star nagrobni spomenik poceni naprodaj. Naslov in pisarni Turističnega društva.

IZ UREDNIŠTVA

Današnja številka je morala zaradi tehničnih ovir iziti v nekoliko skrócenem obsegu. Naj nam bralci to oprostite!

Prihodnja številka bo izšla 9. novembra. Prispevke nam pošljite vsaj do srede, 2. novembra!

Medtem ko se vsem našim sedanjim dopisnikom za njihov trud ponovno najlepše zahvaljujemo, prosimo tudi ostale Tržičane in okoličane, naj pišejo, pišejo o vsem, kar koli bi utegnili zanimati tudi širšo javnost. Le tako bo naš list pester in vsebinsko bogat.

Dopisujte
v „Tržiški vestnik“!

NOVE KNJIGE

Ing. Miško Judež: **Kletarstvo**, ppl. 1200 din.

Jože Likar: **Naš cviček**, broš. 250 din.

Ivan Krečič: **Zivali, ki so izumrle**, broš. 260 din.

Dr. Stanko Bevk: **Domače živali in njihov izvor**, broš. 210 din.

Pavel Kunaver: **Nebo nad nami**, broš. 210 din.

Oskar Hudales: **Tibet streha sveta**, broš. 200 din.

Norbert Schluga: **Reja živine na prostem**, broš. 180 din.

Andrej Šavli: **Brezen**, broš. 120 din, kart. 160 din.

Marija Vogeltnik: **Pojte, pojte drobne ptice**, broš. 190 din.

Uspele prireditve naših strelcev

S IV. tržiškim strelskim tednom je bil program prireditev v počastitev 10. obletnice osvoboditve izčrpan

Potem ko so strelci na letošnjem republiškem strelskem prvenstvu dosegli znaten uspeh, je upravni odbor tržiške strelske družine vložil vse sile v izvajanje lokalnih tekmovanj in prireditev. Državnega prvenstva v Skoplju sta se udeležila dva člana njihove družine, Minka Brtoncelj in Milan Stucin, kot člana slovenske strelske reprezentance; Minka Brtoncljeva pa je nastopila tudi v državni reprezentanci na evropskem strelskem prvenstvu v Bukarešti. Med tem časom pa so se ostali strelci marljivo pripravljali na vse ostale predvidene prireditve.

Ob 70-letnici Bombažne predilnice in tkalnice so izvedli tekmovanje tekstilcev gorenjskega bazena, v katerem so zmagali tržiški predilničarji, ob občinskem prazniku pa so izvršili nočno streljanje za prvenstvo Tržiča v tej disciplini, ki še ni bila v Jugoslaviji izvajana. Streljali so namreč ponoči na razsvetljene tarče, uspeh pa se je enako ocenjeval kot pri dnevnem streljanju. Pokal LOMO Tržič je osvojila I. strelska ekipa, prvo mesto kot posameznik pa je zasedel tovariš Slavko Praprotnik z 39 krogov (50 možnih). Tekmovanja v Gorenji vasi nad Škofjo Loko žal ni bilo moč izvesti, ker SD »Tabor« sploh ni pripravila ničesar za dogovorjeni dvoboj ter so se morali Tržičani 4. septembra vrniti iz Gorenje vasi brez tekmovanja. Dvoboj s SD iz Prednova so 11. septembra Tržičani odločili na lastnem strelišču v svojo korist z rezultatom 414:313 krogov (750 možnih), pa četrto so tokrat zaradi odsotnosti večine boljših strelcev morali postaviti svojo slabšo ekipo na tekmovanje.

Program tržiških strelcev v počastitev 10-letnice osvoboditve, ki je teklen vse leto, pa je zaključil »IV. tržiški strelski teden«, ki je bil letos brez dvoma eden najboljših. V raznih tekmovanjih in prireditvah je nastopilo čez 170 tekmovancev, žal pa zaradi pomanjkanja Diabolo kroglic niso mogli nastopiti pionirji in ženske z zračno puško, kar je število sodelujočih znatno znižalo. Vsa tekmovanja v tem strelskem tednu so odlično uspela, občutiti je bilo le premajhno udeležbo starejših občanov in pa dobršen del vabljenih.

Prav lep uspeh je dosegel Janez Perko v sobotnem nočnem streljanju ob otvoritvi strelskega tedna. Napovedano nedeljsko tekmovanje Štore: Tržič pa je bilo zaradi opravičenega izostanka Štoranov preloženo, zato so tokrat nastopili strelci - obvezniki predvojaške vzgoje Gorenjske, ki so tekmovali za izbor reprezentance za republiško predvojaško tekmovanje v Ce-

lju. V ponedeljek se je pričelo tekmovanje sindikalnih in športnih ekip za prehodni pokal BPT, ki ga je v močni konkurenci dvodnevnega tekmovanja osvojila I. strelska ekipa SD v trajno last z 286 krogov. V programu letošnjega strelskega tedna je bilo tudi tekmovanje »veteranov« Tržiča, ki so se pomerili v sredo in četrtek. Pokal SD Tržič, ki ga je branil Andrej Smolej, je letos osvojil Blaž Šter s 60 krogov pred Štefanom Zaplotnikom (58 krogov). Brž ko se je končalo to tekmovanje, se je že pričelo nagradno streljanje za številne in lepe praktične nagrade. Zmagal je znani tržiški reprezentant Janez Perko pred Vinkom Seliskarjem in Jožem Jurjevčičem. Za zaključek »IV. trži-

reprezentanc Jesenic, Kranjskega strelskega tedna« pa so imeli strelci v programu priateljsko tekmovanje strelskih Škofje Loke in Tržiča. Zal kranjska reprezentanca iz neznanih vzrokov ni prišla na strelišče, kar dokazuje nepovezanost strelskih organizacij v tem mestu. V tem tekmovanju je zmagala reprezentanca Tržiča s 441 krogov pred Jesenicami s 420 krogov in Škofjo Loko s 392 krogov.

S »IV. tržiškim strelskim tednom« je bila pravzaprav zaključena tržiška strelska sezona z vojaško puško, čeprav predvidevajo v Tržiču še nekaj meddružinskih srečanj in se hočejo za konec udeležiti tudi letošnjega Perovega tekmovanja v Ljubljani.

Vrh

Rajstva, smeti, poroka

Rojeni: Duh Terezija, gospodinja iz Jelendola, je rodila dečka; Barber Margareta, tovarniška delavka iz Tržiča, je rodila dečka; Beguš Stanislava, tovarniška delavka s Pristave, je rodila deklico; Meglič Angela, tov. delavka iz Loma pod Storžičem, je rodila dečka; Ranko Frančiška, tovarniška delavka s Slapu, je rodila deklico; Barbka Kajetanova je rodila deklico na Madagaskarju. — Srečnim mamcam čestitamo!

Umrli: Ovsenik Frančiška, gospodinja iz Leš, stara 56 let; Meglič Anton, novorojenček iz Loma pod Storžičem, star 1 dan. Svojece naše sožalje!

Poročeni: Zadnikar Jožef, skladiščni delavec iz Nove vasi, in Žepič Ida, tovarniška delavka iz Križev. Mnogo sreče!

VELJA TUDI ZA NAS!

Turistično in olepševalno društvo v Kranju je izdalo letak z aktualno vsebino, ki ga deli prebivalcem z željo, naj bi se po njem tudi ravnali.

Ker večina na letaku obravnavanih točk velja tudi za nas, naj jih nekaj ponatisnemo — seveda spet z željo, da bi se Tržičani po njih ravnali!

1. Predvsem se zavedajte, da s svojim osebnim vedenjem koristite ali pa škodujete ugledu mesta.

2. Ne prodajajte zijal ob vsakem inozemskem avtomobilu ali vespi.

3. Če vas kdorkoli poprosi za informacijo, mu ljubeznivo ustrezite. Ni pa treba biti napram tujcu pri tem hlapčevsko ustrezljiv; napram domačinom, posebno napram otrokom in skromnejšim ljudem pa malomaren ali celo zadirčen.

4. Ne postajajte na ozkih pločnikih, s tem ovirate promet. Umikajte se na desno. Ne hodite po sredini ceste. Prečkajte cesto pravokotno. Na cestišču je pešec kriv prometne nesreče, ker ni pazil.

5. Ne jejte pečkatega sadja na cesti. Dokaz skrajne surovosti in nevljudnosti je, metati pečke na pločnik ali na cesto. Še grše pa je metati ostanke lubenic na tla. Ne le neokusno, tudi nevarno je, da komu zdrsne. Sploh pa jesti na cesti ni primerno. Prav vljudni ljudje na cesti niti ne kade.

6. Klopi v parkih, na postajah in čakalnicah so za sedenje, ne pa za ležanje ali celo za stopanje nanje z umazanimi čevlji. Svoja imena in razna srca ne bomo vrezovali v klopi, če hočemo veljati za resne ljudi. Pisanje po zidovih je še grša razvada. Cvetje in drevje v javnih nasadih je v okras mesta, zato vsi pazimo nanj.

7. Posebno pereča zadeva v našem mestu je snaga. So nekateri prostori v mestu, kjer

dan za dnem dokazujemo svojo nekulturnost: metanje raznih odpadkov in papirja na pločnike in cesto, stapanje prahu in stresanje smeti z oken na ulice, pečke in obgrizki pred trgovinami s sadjem, nesnaga na avtobusni postaji, strahotna zanemarjenost nekaterih dvorišč itd.

8. Na cesti bodimo dostojno oblečeni, ne le na pol. Ne vpijmo na znanca čez cesto. Pogovarjajmo se brez kričanja. Otroci s svojimi žogami ne spadajo na ulico. Ne pogovarjajte se z oken s peši na

cesti. Ne žvižgajte, ne pojte na ulici. Umikajte se mimo-idočim na desno. Pomenki in zborovanja na križiščih in vogalih niso na mestu. Ne preirivajte se skozi gručice. Če nosite dežnik, ga dvignite pri srečanju, da ljudi ne poškodujete.

9. Na kulturne prireditve bomo šli posebno skrbno oblečeni. Goloroki in v gojzerjih pa bomo šli na planine. Na vse prireditve bomo prihajali točno ali pa še pred napovedano uro; — posebno, če imamo sedež v sredini vrste.

Umrli je naš sodelavec — bivši oskrbnik gostišča »Ljubelj«, tovariš

IGNAC ZUPAN

upokojenec

Vestnega in požrtvovalnega turističnega delavca bomo ohranili v lepem spominu!

Turistično društvo

Po kratki bolezni je nenadoma umrl naš tovariš

IGNAC ZUPAN

obratovodja v pokoju

Delavnega in vestnega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu!

Delovni kolektiv
Tovarne finega pohištva